

Lärarutbildningsprogram: Att leda socialt och emotionellt lärande för elever - genom aktiviteter i utomhuspedagogik och konst

Utbildningsprogrammet har tagits fram av:

Mindaugas Kazlauskas, Laura Stašaitytė, Mamerta Ralytė, Stina Lindblad, Lotta Carlegård, Anna Aldén, Mursel Koca, Burak Delier, Sigita Girdzijauskienė

Namn på utbildningsprogrammet:

Upplev, skapa, väx!: att stärka högstadie- och gymnasieelevers sociala och emotionella färdigheter genom utomhuspedagogik och konst.

Övergripande beskrivning av programmet, dess relevans och utgångspunkter:

Skolans uppdrag är att utbilda elever att bli kunniga, ansvarstagande, omtänksamma och socialt kompetenta. Skolans uppdrag är också att förbereda eleverna att ta ansvar för sig själva, att delta aktivt i samhället och i arbetslivet.

Utbildning behöver innehålla mer än bara akademisk undervisning; sociala och emotionella kompetenser (SEL) är lika avgörande för studenternas framgång och välbefinnande. SEL omfattar förmågan att känna igen och hantera känslor, konstruktivt lösa problem och bygga positiva relationer. Det är färdigheter alla behöver.

Undervisning utomhus erkänns i allt högre grad gynna barns utveckling, hälsa och allmänna välbefinnande (Becker et al., 2017; Gustafsson et al., 2012; Mann et al., 2021, 2022; Mygind et al., 2019). Forskning visar att utomhuspedagogik stödjer elevernas sociala och emotionella utveckling och kan utgöra en viktig del av socialt och emotionellt lärande. (Lohr et al., 2020).

Att få vara i, uppleva och genomföra aktiviteter i naturen stärker självförtroendet, främjar känslan av prestation, minskar stress, uppmuntrar kreativitet och självständighet samt främjar empati och omtanke om andra (Maller, 2009).

Konst spelar också en betydande roll i barns och ungdomars utveckling. Att integrera konstbaserade aktiviteter i skolans vanliga verksamheter förbättrar SEL på ett effektivt sätt - och det hjälper elever att utveckla självmedvetenhet, självreglering, social medvetenhet, kommunikationsförmåga och ansvarsfullt beslutsfattande (Farrington et al., 2019).

Tillsammans erbjuder konst- och utomhuspedagogik erfarenhetsbaserade möjligheter till lärande varigenom elever bättre kan förstå sig själva, bli mer empatiska och stärka sina kritiska och kreativa och färdigheter – och bli bättre på att samarbeta - kompetenser som är värdefulla både i skolan och i livet. Dock uppstår inte SEL automatiskt genom konst- och utomhusundervisning. Att uppnå mätbara resultat kräver medveten planering för och genomförande av undervisningen - så att eleverna lär genom egna upplevelser. (Omasta et al., 2021).

Det är alltså viktigt att det professionella utvecklingsprogrammet och klassrumspraktiken bygger på samma grunder: noggrann planering av miljö och innehåll, strukturerad genomförande av aktiviteter och vägledad reflektion.

För att främja tvärvetenskapliga kontakter och minska uppdelning i olika fack, riktar sig programmet till högstadie- och gymnasielärare i biologi, samhällsvetenskap, psykologi, m fl; *alla* mentorer och de som arbetar inom elevhälsovården - i princip all skolpersonal som möter och behöver engagera sig i att utveckla elevernas sociala och emotionella färdigheter, oavsett ämnesområde.

Programmet innehåller:

teoretisk diskussion av SEL, principer för utomhuspedagogik, utveckling av SEL genom kreativa utomhuspedagogiska aktiviteter, demonstration av elevcentrerade aktiviteter, upplevelsebaserade utomhusaktiviteter, att pröva själv med elever och att reflektera över genomförande och utfall.

Programmets syfte:

Att stärka lärares yrkeskompetens att främja sociala och emotionella färdigheter hos högstadie- och gymnasieelever - med hjälp av konst och utomhuspedagogik.

Mål för programmet:

1. Att introducera kursdeltagarna till begreppet sociala och emotionella färdigheter. SEL färdigheternas betydelser och hur man kan utveckla färdigheterna hos högstadie- och gymnasieelever genom konst- och utomhuspedagogik.
2. Att stärka lärarnas kompetens att praktiskt främja gymnasieelevers sociala och emotionella färdigheter genom konst och utomhuspedagogik.
3. Att konsolidera lärarnas förståelse för vikten av att utveckla sociala och emotionella kompetenser hos elever (och lärare), genom att integrera konst och utomhuspedagogik i deras undervisningspraxis.

Programinnehåll, längd, undervisningsmetoder

NR.	Innehåll	Teori (antal timmar)	Praktiska aktiviteter (antal timmar)	Självstudier (antal timmar)	Totalt (antal timmar)	Undervisningsmetoder
1.	Begreppet sociala och emotionella färdigheter	4	1		5	Interaktiv föreläsning Diskussion
2.	Principer i utomhus-undervisning för högstadie- och gymnasieelever Vikten av reflektion. Verktyg för reflekterande övning	2	1		3	Interaktiv föreläsning - med uppgifter för deltagarna Diskussion Reflektion
3.	Introduktion till upplevelsebaserade aktiviteter i utomhus / naturmiljöer Aktivitet: Mat utomhus		2		2	Utomhusaktiviteter och diskussioner
4.	Upplevelsebaserade aktiviteter för att utveckla sociala och emotionella kompetenser genom konst och utomhuspedagogik: Till exempel; <i>Var jag bor</i> <i>Det här är jag!</i> <i>Mikrofonen</i> <i>Ugglor och kråkor</i> <i>Fånga bilden</i> <i>Min anteckningsbok om naturen</i> <i>Gör en Mandala!</i> <i>Tankestigen</i>		12		12	Aktiviteter på plats i "naturen" Reflektioner – genomförs direkt på plats
5.	Självständigt genomförande av			10	10	Självständig uppgift

	aktiviteter med de egna eleverna					
6.	Presentation och återkoppling på självständigt genomförda aktiviteter		7		7	Presentation av uppgiften inom deltagargruppen Reflektioner
7.	Självbedömning av förvärvade kompetenser		1		1	Reflektion
	Totalt antal studietimmar	6 timmar	24 timmar	10 timmar	40 timmar	

Kompetenser som deltagarna förväntas förbättra - genom aktivt deltagande i programmet:

- Förbättra undervisningsfärdigheter för erfarenhetsbaserat lärande
- Förstå elevers olikheter och individuella behov
- Kunna planera för och använda lärmiljöer utomhus, och kunna anpassa lärmiljön
- Utforma och genomföra undervisning inom området, reflektera över undervisningens utfall
- Att kommunicera
- Att använda kreativa processer i undervisningen

Lärandemål	Beskrivning	Undervisnings- och inlärningsmetoder	Bedömningsmetoder
Kunskap och förståelse (teoretisk del)	Deltagarna kommer att lära sig om hållbarhet, sociala och emotionella kompetenser och deras betydelse; bli bekant med principer och metoder för att utveckla dessa kompetenser genom utomhus- och konstbaserat lärande; och utforska möjligheter att använda den lokala miljön som en utbildningsresurs.	Interaktiva föreläsningar, presentationsmaterial, grupp-diskussioner	Muntlig förhör Förberedd lektionsplan
Kompetensutveckling (praktisk del)	Deltagarna kommer att kunna tillämpa utomhus- och konstbaserat lärande för att stärka högstadie- och gymnasieelevers sociala och emotionella kompetenser under lektioner i livkunskap, biologi och geografi, på mentorstid eller vid särskilda aktiviteter utanför ordinare skolämnen. De kommer att kunna utforma lektionsplaner för socialt och emotionellt lärande samt genomföra interaktiva klassrums- och utomhusaktiviteter.	Förberedelse av lektionsplan, Självständigt genomförande av undervisning med elever, presentation av slutförda aktiviteter	Feedback på presenterade lektionsplaner Reflektion
Attityder (värdebaserad och utveckling av professionell etik)	Att stärka inställningen till vikten av etiskt och ansvarsfullt beteende i utbildningsaktiviteter som genomförs i naturliga miljöer. Att förstärka tron på vikten av att utveckla sociala och emotionella kompetenser i alla livets skeden.	Interaktiva inomhus- och utomhusaktiviteter, Diskussioner i smågrupper och i helgrupp.	Reflektion

Undervisningsmaterial och tekniska verktyg:

Undervisningsmaterial (titel, format (presentation, publikation, video, omfattning, etc.))

Ämne	Undervisningsmaterial	Omfattning
Begreppet sociala och emotionella kompetenser	<i>Upptäck, skapa, väx: Socialt och emotionellt lärande genom utomhuspedagogik och konstnärliga uttryck</i>	Slides
Principer för utomhuspedagogik för undervisning av högstadie- och gymnasieelever	<i>Upptäck, skapa, väx: Socialt och emotionellt lärande genom utomhuspedagogik och konstnärliga uttryck</i>	Slides

Upplevelsebaserade utomhusaktiviteter för gruppintroduktion – "Mat utomhus"	<i>Upptäck, skapa, väx: Socialt och emotionellt lärande genom utomhuspedagogik och konstnärliga uttryck</i>	s. 61–62
Upplevelsebaserade aktiviteter för att utveckla sociala och emotionella kompetenser genom konst och utomhuspedagogik: • Var jag bor • Det här är jag! • Mikrofonen • Ugglor och kråkor • Fånga bilden • Min anteckningsbok om naturen • Gör en Mandala! • Tankestigen	<i>Upptäck, skapa, väx: Socialt och emotionellt lärande genom utomhuspedagogik och konstnärliga uttryck</i>	s. 21–87

Teknisk utrustning

Programmet hålls både utomhus i en naturmiljö och inomhus med dator, internetuppkoppling och projektor. Normalt skolmaterial och material som finns tillgängliga i naturen.

Referenser och andra resurser som använts för programmets utveckling

Girdzijauskienė S., Lindblad S., Carlegaard L., Aldén A., Koca M., Delier B., Kazlauskas M., Girdzijauskaitė A., Stašaitytė L., Ralytė M. (2025). *Discover, Create, Thrive: Expanding Social and Emotional Learning through Outdoor Education and the Arts*.

Becker, C., Lauterbach, G., Spengler, S., Dettweiler, U., & Mess, F. (2017). Effects of regular classes in outdoor education settings: A systematic review on students' learning, social and health dimensions. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 14(5), 485. <https://doi.org/10.3390/ijerph14050485>

Farrington, C. A., Maurer, J., McBride, M. R. A., Nagaoka, J., Puller, J. S., Shewfelt, S., Weiss, E. M., & Wright, L. (2019). *Arts Education and Social-Emotional Learning Outcomes among K–12 Students: Developing a Theory of Action*. Chicago, IL: Ingenuity and the University of Chicago Consortium on School Research.

Gustafsson, P. E., Szczepanski, A., Nelson, N., & Gustafsson, P. A. (2012). Effects of an outdoor education intervention on the mental health of schoolchildren. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 12(1), 63–79. <https://doi.org/10.1080/14729679.2010.532994>

Maller, C. J. (2009). Promoting children's mental, emotional and social health through contact with nature: a model. *Health Education*, 109(6), 522-543. <http://dx.doi.org/10.1108/09654280911001185>

Mann, J., Gray, T., Truong, S., Bryce, C., & Breunig, M. (2021). A systematic review protocol to identify the key benefits and efficacy of nature-based learning in outdoor educational settings. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(3), 1199. <https://doi.org/10.3390/ijerph18031199>

Mann, J., Gray, T., Truong, S., Brymer, E., Passy, R., Ho, S., Sahlberg, P., Ward, K., Bentsen, P., Curry, C., & Cowper, R. (2022). Getting out of the classroom and into nature: A systematic review of nature-specific outdoor learning on school children's learning and development. *Frontiers in Public Health*, 10, Article 877058. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.877058>

Mygind, L., Kjeldsted, E., Hartmeyer, R., Mygind, E., & Bentsen, P. (2019). Mental, physical and social health benefits of immersive nature-experience for children and adolescents: A systematic review and quality assessment of the evidence. *Health & Place*, 58, 102136. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2019.05.014>

Omasta, M., Graham, M., Milling, S. L., Murray, E., Jensen, A. P., & Siebert, J. J. (2020). Social emotional learning and the national core arts standards: a cross-disciplinary analysis of policy and practices. *Arts Education Policy Review*, 122(3), 158–170. <https://doi.org/10.1080/10632913.2020.1773366>

Behörighetskrav för föreläsare

Utbildare som genomför programmet bör:

- Har en högre examen inom utbildning, naturvetenskap eller psykologi. Det rekommenderas att programmet genomförs av ett team av utbildare som representerar olika ämnesområden;
- har erfarenhet av att utveckla och/eller genomföra utbildnings- eller professionella utvecklingsprogram.

Krav för deltagare

Deltagarna ska vara lärare eller träffa, stötta eller undervisa elever i högsatdiet och gymnasiet